

## **Divulgarea în presă a unor informații din dosarul de urmărire penală. Caracterul nepublic al procedurii. Despăgubiri morale**

Cuprins pe materii: Drept civil. Obligații. Răspundere civilă delictuală

Index alfabetic: despăgubiri morale

- dosar penal
- principiul confidențialității

C.proc.pen., art. 285

*Prin publicarea în presă a unor informații conținute de dosarul penal la un moment când acesta se afla în faza urmăririi penale, au fost încălcate dispozițiile art. 285 alin. (2) Cod procedură penală, care impun caracterul nepublic al procedurii, tocmai în considerarea regimului acestei faze a procesului penal – acela al strângerii de probe necesare cu privire la existența infracțiunii, identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul trimiterii în judecată.*

*Din punct de vedere al probațiunii este suficient că reclamantul a făcut dovada publicării în presă a unor componente ale dosarului penal aflat în custodia instituției pârâte la un moment când procedura avea caracter nepublic, așa încât acțiunea sau inacțiunea acesteia (care a făcut posibilă încălcarea secretului etapei procedurale respective) să îmbrace forma ilicitului, fiind evidentă că această specificitate a fazei urmăririi penale, care intră în atributul exclusiv al procurorului și al organului de cercetare penală supravegheat de acesta, a fost încălcată.*

I.C.C.J., Secția I civilă, decizia nr. 913 din 21 aprilie 2021

### **I. Circumstanțele cauzei**

#### **1. Obiectul cererii de chemare în judecată și valoarea litigiului**

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București-Secția a V-a civilă la data de 22.02.2017, reclamantul ROȘU ROBERT MIHĂIȚĂ a solicitat obligarea pârâților Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice și Direcția Națională Anticorupție, la plata unor despăgubiri morale în cuantum de 1.000.000 lei, reprezentând contravaloarea prejudiciului moral cauzat prin dispunerea nelegală, în mod excesiv și nejustificat, a unor măsuri de încătușare a reclamantului și prezentarea publică a reclamantului sub această formă de constrângere fizică; divulgarea fără drept / scurgerea în presă a unor interceptări și informații din cadrul dosarului penal, de către organele statului și prezentarea ca certă a vinovăției sale, dezvăluirea domiciliului și a adresei

proprietăților reclamantului și a familiei; declarațiile și comunicatele de presă publice ale reprezentanților DNA care au încălcat prezumția de nevinovăție a reclamantului; lipsirea reclamantului de libertate în mod nelegal, prin raportare la durata legală a mandatului de aducere; obligarea pârâților să asigure, pe propria cheltuială, publicarea hotărârii judecătorești în două ziare centrale, după rămânerea definitivă a acesteia; obligarea pârâților la plata cheltuielilor judiciare avansate.

În ședința publică de la data de 22.06.2017, reclamantul a modificat cererea de chemare în judecată, arătând că temeiul de drept al acțiunii este art. 1357-1358, art. 221 și 223 alin. 1 Cod civil, art. 20 alin. 2 din Constituție, art. 3, art. 5, art. 6 și art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. A precizat totodată, că renunță la invocarea dispoz. art. 539 C.pr.pen.

## **2.Sentința Tribunalului București**

Prin sentința nr. 300 din 15.02.2018, Tribunalul București-Secția a V-a civilă a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Statul Român reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice și, în consecință, a respins acțiunea formulată de reclamantul ROȘU ROBERT MIHĂIȚĂ împotriva acestui pârât, pentru lipsa calității procesuale pasive; a admis, în parte, acțiunea formulată împotriva pârâtei Direcția Națională Anticorupție, pe care a obligat-o la plata către reclamant a sumei de 15.000 lei reprezentând prejudiciu moral produs acestuia prin aplicarea unor măsuri de încătușare excesive; a respins acțiunea în rest, ca neîntemeiată și a luat act că nu se solicită cheltuieli de judecată.

## **3.Decizia Curții de Apel București**

Prin decizia nr. 149/A din 17.02.2020, Curtea de Apel București-Secția a III a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a admis apelurile declarate de reclamant și de pârâtul Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție; a schimbat, în parte, sentința atacată, în sensul că a obligat-o pe pârâtă la plata sumei de 25.000 lei, reprezentând prejudiciu moral produs prin divulgarea, fără drept, a unor interceptări și date personale din dosarul de urmărire penală și prin comunicatele de presă; a respins pretențiile privind prejudiciul produs prin aplicarea unor măsuri de încătușare excesivă și restul acțiunii, ca neîntemeiată; a menținut dispozițiile sentinței referitoare la calitatea procesual pasivă a Statului Român, prin Ministerul Finanțelor Publice.

## **4.Calea de atac a recursului exercitată în cauză**

Împotriva acestei decizii au declarat recursuri reclamantul ROȘU ROBERT MIHĂIȚĂ și pârâtul Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție.

Prin cererea de recurs, reclamantul ROȘU ROBERT MIHĂIȚĂ a invocat incidența motivelor de casare prev. de art. 488 alin. 1 pct. 5, 6 și 8 C.pr.civ.

- A criticat decizia atacată prin prisma faptului că instanța de apel a refuzat aplicarea prevederilor legale care stabilesc răspunderea Direcției Naționale Anticorupție pentru fapta de încătușare abuzivă.

A susținut că pentru a evita angajarea răspunderii pârâtei, instanța de apel a arătat că reclamantul „era obligat ca, în conformitate cu principiul legalității răspunderii, să identifice o normă juridică care să impună o anumită conduită organelor judiciare, ce a fost încălcată în sensul pretins prin acțiunea introductivă”.

Or, această normă există și a fost indicată expres atât de apelant, cât și de către Tribunalul București, respectiv art. 19 alin. 3 din Legea nr. 550/2004 și art. 300 alin. 1 Cod procedură penală.

Potrivit recurentului, în analiza sa, instanța de apel a refuzat să se raporteze la aceste prevederi legale, care evidențiază că, atâta vreme cât toate actele care se desfășoară în cadrul cercetării penale se află, potrivit legii, în coordonarea și sub supravegherea magistratului-procuror și orice entitate care efectuează acte procedurale răspunde unei solicitări a acestuia, este evident că responsabilitatea pentru o faptă ilicită aparține Direcției Naționale Anticorupție.

Altfel spus, legea instituie răspunderea pârâtei pentru faptele ilicite săvârșite împotriva unei persoane aflate sub puterea sa de supraveghere și control.

În opinia recurentului, instanța de apel a ignorat faptul că DNA nu poate evita o astfel de răspundere prin simpla clamare a ignoranței cu privire la un abuz comis în incinta sa în cursul urmăririi penale, câtă vreme deține o răspundere legală pentru supravegherea tuturor actelor și operațiunilor din acest interval.

- S-a arătat că legea este cea care dă naștere în sarcina pârâtei a unei răspunderi legale pentru vătămările suferite de o persoană aflată sub puterea sa și că reclamantul nu trebuie să probeze decât că fapta de încătușare s-a petrecut câtă vreme se afla sub puterea de direcție și control a DNA.

Raportat la speță, o măsură pusă în executare de ofițerii de poliție judiciară care își desfășoară activitatea în cadrul DNA – Serviciul Teritorial Brașov atrage responsabilitatea DNA.

Este complet irelevant că transportul reclamantului a fost asigurat de polițiști; la momentul începerii acestui transport, reclamantul era deja încătușat – în incinta DNA – de către agenții aflați în coordonarea pârâtei, act ilicit grav, degradant și de natură să vatăme, de sine stătător, independent de cercetările

ulterioare, orice șansă a reclamantului la continuarea unei cariere profesionale de succes.

Potrivit recurentului, este greșită susținerea instanței de apel în sensul că DNA nu ar purta responsabilitate pentru o măsură dispusă în incinta sa, sub puterea de supraveghere și control a reprezentanților săi. De altfel, prin răspunsul la interogatoriu depus în fața primei instanțe, pârâta a recunoscut în mod expres că îi revine responsabilitatea cu privire la fapte petrecute „în ce privește sediul structurii, și nu în exteriorul acesteia”.

A criticat decizia atacată și prin faptul că instanța de apel a interpretat incorect dispozițiile art. 16 alin. 6 din Legea nr. 254/2013, care instituie în sarcina organului judiciar atributul aplicării, menținerii sau îndepărtării mijloacelor de imobilizare doar pe durata prezenței deținuților în fața acestora.

Așadar, înțelesul reglementării mai sus evocate, neaplicabile în speță, este acela că în ipotezele în care un condamnat definitiv se prezintă în fața unui magistrat, acesta va aprecia cu privire la necesitatea menținerii mijloacelor de imobilizare.

Cu alte cuvinte, art. 16 alin. 6 din Legea nr. 254/2013 nu reprezintă nici o derogare, nici o abrogare a art. 300 alin. 1 Cod procedură penală.

Pe de altă parte, raționamentul instanței de apel reprezintă, în opinia recurentului, și o încălcare a prevederilor legale care vizează protecția drepturilor sale fundamentale la demnitate și reputație, prevăzute de art. 3 teza ultimă, art. 6 (1) – (2), art. 8 alin. 1 din Convenție, art. 22 alin. 2, art. 23 alin. 11 din Constituția României, art. 71 – 73 Cod civil. Instanța de judecată nu poate disocia fapta ilicită ce constă în dispunerea nelegală a unor măsuri de încătușare de valoarea socială protejată / lezată – dreptul la demnitate, dreptul la reputație.

S-a arătat că prin acțiunea introductivă a dedus judecății o încălcare a obligației negative a statului și a organelor sale de a se abține de la orice vătămări aduse particularilor. În virtutea acestei obligații, atât Statul, cât și procurorul / persoanele aflate sub supravegherea sa au obligația general valabilă de a-și exercita atribuțiile într-un mod care să nu lezeze drepturile fundamentale ale persoanei.

În acest sens, în opinia recurentului, instanța a oferit o motivare străină față de cauză, prin aceea că a refuzat să analizeze efectiv dacă organele statului s-au achingat de această obligație negativă ce le incumbă. În mod paradoxal, aceeași instanță a subliniat exact acest raționament atunci când a angajat răspunderea civilă delictuală a DNA pentru scurgerea de interceptări în presă.

Din acest punct de vedere, contrazicându-și propriile statuări cu privire la existența obligației DNA de a preveni abuzuri împotriva persoanelor aflate în custodia sa, instanța de apel a făcut o motivare contradictorie pentru a evita angajarea răspunderii pârâtei pentru fapta de încătușare abuzivă, aspect ce atrage incidența dispozițiilor art. 488 alin. 1 pct. 6 Cod procedură civilă.

De altfel, existența unui caz de casare rezultă, potrivit recurentului, și din faptul că instanța de apel s-a pronunțat în realitate asupra excepției lipsei calității procesuale pasive a intimatului DNA, deși această excepție nu fusese ridicată de vreo parte, aspect corect sesizat de Tribunalul București. Or, în procedura de judecată a cauzei, nici DNA, nici instanța nu au supus discuției părților o eventuală lipsă de legitimare procesuală pasivă a DNA. Cu toate acestea, respectivul fundament a stat la baza pronunțării deciziei atacate în privința capătului de cerere privitor la încătușarea abuzivă, prin care s-a recunoscut existența caracterului ilicit al faptei, dar s-a susținut că nu poate fi atribuită persoanei chemată în judecată. Acest aspect atrage, de sine stătător, incidența unui motiv separat de casare, anume cel prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 5 Cod procedură civilă.

- A mai criticat recurentul decizia și prin prisma faptului că instanța de apel a refuzat aplicarea prevederilor legale care stabilesc răspunderea pârâtei pentru fapta de lipsire de libertate a reclamantului.

S-a arătat că, exclusiv în temeiul mandatului de aducere, organele statului au lipsit de libertate pe reclamant timp de 17 ore, în loc de 8 ore, respectiv de la momentul la care a fost informat despre existența mandatului de aducere (ora 11 a zilei de 9.12.2015) până la ora 4 a zilei de 10.12.2015, rezultând un total de 41 ore de restrângere a libertății de mișcare.

Curtea de Apel București a reținut că durata actelor de percheziție și a transportului reclamantului către Brașov nu ar constitui o privare de libertate, dezlegare ce atrage incidența a două motive de casare distincte. Pe de o parte, este lipsită de o motivare efectivă, atrăgând incidența cazului de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 6 Cod procedură civilă. Deși admite că libertatea de mișcare a reclamantului a fost anihilată pe toată durata percheziției și a transportului la Brașov, instanța de apel a refuzat ulterior să observe că intervalul acestei privări îl depășește pe cel legal.

Este necontestat de vreo parte că de la momentul inițierii percheziției, reclamantul a fost în permanență sub controlul reprezentanților DNA, neavând niciun fel de libertate de mișcare independentă. Motivul pentru care curtea de apel nu recunoaște acest interval drept privare de libertate nu este cuprins în motivarea hotărârii.

La fel, pârâta nu a contestat în vreun mod întinderea intervalului pentru care libertatea reclamantului a fost anihilată, astfel încât susținerea curții cu privire la necesitatea unor probe suplimentare este lipsită de suport.

Pe de altă parte, recurentul a susținut că nu există nicio prevedere care să justifice ca restricționarea libertății de mișcare în timpul percheziției, conform art. 159 alin. 4 Cod procedură penală, nu ar constitui o privare de libertate a cărei întinderi să se înscrie în limitele art. 265 din cod.

S-a susținut că reclamantul nu a contestat sub nicio formă obligația de a se pune la dispoziția unor proceduri judiciare, ci a arătat că aceste proceduri nu justifică o lipsire de libertate peste termenul prevăzut de lege, faptă ilicită care încalcă un drept fundamental al omului (dreptul la libertate).

S-a arătat că multiple situații identice cu cea a reclamantului au atras decizii de condamnare din partea CEDO pentru încălcarea art. 5 alin. 1 din Convenție, în acest context, făcându-se trimitere la cauza Abramiuc împotriva României (37411/02), cauza Popoviciu c. României (52942/09), cauza Valerian Dragomir c. României (51012/11) și cauza Micu c. României (41040/11).

- A criticat recurentul decizia atacată și cu privire la faptul că instanța de apel a refuzat în mod nelegal angajarea răspunderii intimaților pentru declarațiile publice care au încălcat prezumția de nevinovăție, dreptul la demnitate și reputație al reclamantului.

S-a susținut că instanța de apel a decis angajarea răspunderii delictuale a DNA pentru fapta ilicită reprezentată de emiterea de comunicate de presă care au încălcat drepturile fundamentale ale reclamantului, însă a respins angajarea răspunderii civile a acesteia pentru declarațiile publice emise de conducătorul acesteia, astfel fiind încălcate prezumția de nevinovăție, demnitatea și reputația recurentului.

S-a arătat că motivarea instanței de apel reprezintă în realitate o necercetare a fondului raportului juridic dedus judecării, aspect ce atrage incidența dispozițiilor art. 488 alin. 1 pct. 5 și pct. 6 Cod procedură civilă.

Pe de o parte, motivarea este străină de pricină, curtea de apel invocând pe cont propriu un motiv străin de argumentele părților, pe care nici nu l-a pus în discuția contradictorie a acestora.

Pe de altă parte, motivarea reprezintă o încălcare a regulilor de procedură incidente – nicio prevedere legală nu îi permitea instanței de apel să stabilească faptul că dovedirea conținutului unor afirmații s-ar putea face printr-un unic mod de proba (anume depunerea unui CD cu interviul acordat de reprezentantul DNA). Dimpotrivă, declarațiile sale au fost preluate literal

de întreaga mass-media centrală, iar zecile de înscrisuri care le redau reprezintă transcrierea afirmațiilor imputate.

Conținutul acestor afirmații nu a fost contestat de pârâtă, iar instanțele de judecată nu pot crea, pe cale jurisprudențială, o ierarhie a puterii doveditoare a probelor. Procedând altfel, instanța de apel a nesocotit prevederile art. 250 Cod procedură civilă.

De altfel, o astfel de abordare a unei instanțe naționale române a făcut obiectul condamnării Statului Român de către CEDO în cauza Stelian Roșca împotriva României (5543/06), constatându-se încălcarea articolului 13 coroborat cu articolul 8 din Convenție.

Urmare a acestei încălcări a regulilor de procedură, instanța de apel nu a mai cercetat fondul pretenției reclamantului, motiv pentru care se impune casarea deciziei atacate.

- A fost criticată decizia și sub aspectul stabilirii lipsei calității procesuale pasive a Statului Român, susținându-se că această dezlegare a fost dată cu ignorarea normelor legale incidente, instanța de apel alegând din nou o prevedere privitoare la o ipoteză particulară și considerând-o fără fundament drept unică excepție a unei reguli inexistente. Faptul că art. 52 alin. 3 din Constituția României, dezvoltat de art. 538 Cod procedură penală, instituie un caz de răspundere civilă directă a Statului (pentru eroarea judiciară) nu înseamnă nicidecum că Statul nu răspunde pentru alte delictive pe care le comite. Textele legale menționate nu impun imunitatea Statului Român față de orice alt act delictual – eroarea judiciară nefiind unicul caz permis de lege în care Statul răspunde pentru un act vătămător.

Dimpotrivă, calitatea procesuală pasivă a Statului Român rezultă din răspunderea sa pentru fapta proprie – fapta ilicită imputată Statului Român este reprezentată de o inacțiune, anume „omisiunea de a asigura toate garanțiile pentru ca actul de justiție să fie realizat cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei”.

În opinia recurentului, prin dezlegarea dată, instanța de apel a ignorat dispozițiile art. 221 și art. 224 alin. 1 Cod civil, în consecință, este nelegal a se reține exonerarea de răspundere a Statului Român în condițiile unui text legal care confirmă existența răspunderii sale civile.

Cu alte cuvinte, contrar celor argumentate de către instanța de apel, statul răspunde pentru toate situațiile în care acesta omite să asigure garanțiile pentru ca actul de justiție să fie realizat cu respectarea drepturilor omului. Acest lucru nu înseamnă că răspunderea statului este nelimitată și necondiționată, ci, dimpotrivă, că acesta răspunde pentru nerespectarea obligațiilor sale asumate în calitate de semnatar al Convenției, indiferent dacă

este vorba despre o eroare judiciară sau de alte încălcări ori limitări ale drepturilor fundamentale ale particularilor (obiectul acțiunii reclamantului).

- A mai criticat reclamantul decizia instanței de apel și din punct de vedere al evaluării prejudiciului pretins, arătând că au fost reduse, până aproape de suprimare, daunele solicitate.

În primul rând, curtea de apel nu a prezentat vreo motivare, chiar și sumară, asupra reducerii drastice a evaluării daunelor suferite de reclamant, ci, dimpotrivă, considerentele deciziei atacate, cu privire la prejudiciu, ar conduce la concluzia gravității vătămării suferite de reclamant.

Or, prin prisma art. 488 alin. 1 pct. 6 Cod procedură civilă, pe de o parte, în cazul capătului de cerere 1.b), instanța de apel nu a justificat în vreun mod de ce a suprimat aproape în totalitate prejudiciul suferit de reclamant, reducându-l la două sutimi din cel pretins.

Pe de altă parte, în privința capătului de cerere 1.c), motivarea este vădit contradictorie, întrucât decizia atacată evocă pe larg gravitatea vătămării aduse reputației și demnității, în special raportat la poziția sa de avocat. Ulterior, aceeași hotărâre reduce daunele solicitate la o zecime, contrazicând o motivare care justifica gravitatea faptei, nicidecum o eventuală necesitate a atenuării întinderii prejudiciului.

În al doilea rând, limitarea daunelor acordate la câteva sutimi din cele solicitate atrage și incidența motivului de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 Cod procedură civilă, ca atare, instanța de apel nesocotind prevederile art. 1.385 alin. 1 Cod civil.

Inexistența unor criterii normative cu privire la stabilirea întinderii unui prejudiciu moral nu scutește instanța de obligația legală de a asigura reparația integrală a prejudiciului. Cum în materia daunelor morale Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat în repetate rânduri că prejudiciul rezultă *ex re*, gravitatea faptei ilicite trebuie să definească în mod corespunzător și gravitatea prejudiciului.

Or, a acorda daune de 2.000 de lei pentru scurgerea de interceptări nereale în presă, care l-au transformat în mod nedrept pe un avocat într-un infractor în ochii opiniei publice reprezintă, în realitate, un refuz de acordare a unei reparații integrale a daunelor suferite.

Totodată, printr-o astfel de dezlegare, Curtea de Apel București a menținut statutul de victimă al reclamantului în sensul jurisprudenței CEDO incidente.

Mai multe dezlegări ale CEDO stabilesc un prag legal în privința despăgubirilor necesare pentru ca o persoană să își piardă statutul de victimă în sensul

autonom al Convenției – instanțele naționale trebuie să-i confere despăgubiri ce sunt proporționale, cel puțin, cu despăgubirile conferite de CEDO în cauze similare.

S-a concluzionat că raportat la magnitudinea oprobiului public la care reclamantul a fost supus, la anihilarea posibilității sale de a continua o carieră profesională de succes prin distrugerea capitalului său de imagine, la traumele personale, suferințele și calvarul cărora i-a fost supus prin prezentarea obsesivă în postura de pretins infractor, instanța de apel a recurs la criterii nelegale pentru acordarea prejudiciului, suprimându-l aproape în totalitate și lipsind de eficiență protecția conferită drepturilor sale în mod direct chiar de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

A învederat omisiunea instanței de apel de a angaja răspunderea entităților responsabile pentru o serie de fapte care nu constituie delikte minore, lipsite de semnificație, expresie a unor nereguli procedurale fără însemnătate.

Prin cererea de recurs, pârâtul Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție a solicitat, pentru motivele prevăzute de art. 488 pct. 6 și 8 Cod procedură civilă, casarea deciziei atacate și respingerea acțiunii reclamantului formulată în contradictoriu cu Direcția Națională Anticorupție.

- S-a susținut de către recurentă că instanța de apel a interpretat în mod greșit dispozițiile de drept material atunci când a constatat că, în speță, sunt întrunite condițiile necesare pentru antrenarea răspunderii civile delictuale cu privire la divulgarea, fără drept, a unor interceptări și date personale din dosarul de urmărire penală și prin comunicatele de presă, cu consecința obligării pârâtei la plata sumei de 25.000 lei, reprezentând prejudiciu moral.

De asemenea, decizia atacată cuprinde motive contradictorii soluției pronunțate având în vedere că instanța de apel a reținut că ar fi încălcate dispozițiile art. 285 Cod procedură penală, întrucât pârâta ar fi divulgat sau din DNA s-ar fi scurs interceptări de convorbiri telefonice și informații din dosarul penal.

Cu toate acestea, instanța nu a identificat forma exactă prin care aceste informații s-ar fi scurs, raționamentul prezentat fiind mai cu seamă o sumă de supoziții, nicidecum probe din care să rezulte, fără dubii, presupusa „scurgere” sau „divulgare” de informații.

Mai mult, chiar instanța a reținut în considerentele hotărârii judecătorești faptul că „nu se poate prezuma absolut că intimatul ar fi furnizat aceste informații presei și nu a fost dovedit de apelantul – reclamant modul în care pretinde că pârâta ar fi acționat”.

În plus, instanța a reținut și subliniat în considerente faptul că la nivelul DNA au fost respectate prevederile Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 482 din 1 iunie 2012 și că „intimata avea instituită o modalitate de lucru în ce privește transmiterea informațiilor în cursul urmăririi penale către mass-media”.

Așadar, motivele cuprinse în decizie sunt vădit contradictorii soluției pronunțate, întrucât, concluzionând, instanța de apel a apreciat că sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale pentru simplul motiv că la nivelul DNA nu s-ar fi demarat cercetări care să penalizeze „maniera involuntară sau acceptată de divulgare a unor mijloace de probă” fără ca un atare fapt să fi fost probat.

- S-a arătat că aceleași aspecte ce țin de motive contradictorii soluției pronunțate se pot observa și în cazul producerii unui prejudiciu reclamantului prin informațiile cuprinse în comunicatele de presă.

Astfel, instanța a reținut apărările pârâtei referitoare la respectarea Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media. Cu toate acestea, a decis în mod contrar, reținând împrejurarea că în comunicat sunt folosite „verbe la timpul trecut și perfectul compus” ceea ce ar determina o încălcare a neutralității.

A apreciat incidente prevederile art. 488 alin. 1 pct. 6 Cod procedură civilă, având în vedere că instanța de apel nu a indicat care ar fi modalitatea fluentă și logică în care ar fi trebuit să aibă loc expunerea faptelor din comunicatele de presă, în circumstanța în care faptele suspicionate ar fi avut loc într-un timp trecut emiterii comunicatului.

A precizat că DNA, prin Biroul de Presă și Informare Publică sau Serviciul Teritorial Brașov, nu a furnizat presei nicio stenogramă din dosarul penal în cauză, activitatea în relația cu presa fiind realizată strict cu respectarea Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media

Astfel, la solicitarea mai multor ziaști, Biroul de Presă și Informare Publică al Direcției Naționale Anticorupție, în baza prevederilor Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media, a furnizat versiunea anonimată a referatului cu propunerea de arestare preventivă privind pe Trucă Remus ș.a., la data de 10 decembrie 2015, ora 17.19, numai după ce persoanelor respective, care au dobândit calitatea de suspect, li s-a adus la cunoștință această calitate.

În cazul reclamantului, prin Ordonanța procurorului din data de 10 decembrie 2015 s-a dispus reținerea suspectului ROȘU ROBERT MIHĂIȚĂ pe o durată de 24 de ore, prin urmare, reclamantului i se adusesse la cunoștință deja că are

calitatea de suspect la data și ora transmiterii e-mail-ului, prevederile Ghidului fiind respectate.

Așadar, s-a subliniat că ambele prevederi ale ghidului au fost avute în vedere, activitatea Biroului de Presă al DNA circumscriindu-se limitelor impuse de lege.

A precizat că în mai multe circumstanțe ce țin de gestionarea informațiilor publice în alte dosare penale instrumentate de DNA, Inspekția Judiciară a constatat legalitatea transmiterii ordonanțelor de reținere în formă anonimată, în cazul de față, Inspekția Judiciară nefiind sesizată cu vreo încălcare a drepturilor.

Or, în cauză, Direcția Națională Anticorupție a furnizat presei doar variantele anonimizzate ale referatului cu propunerea de arestare preventivă privind pe B. ș.a. și a rechizitoriului întocmit în dosarul penal nr. x/P/2015 vizând trimiterea în judecată a aceluiași persoane.

Astfel fiind, nu au fost încălcate prezumția de nevinovăție, dreptul la un proces echitabil sau alte drepturi clamate de reclamant referitoare la protecția datelor personale, respectarea vieții de familie, a domiciliului sau a corespondenței. În toate cazurile au existat cereri scrise ale reprezentanților presei în vederea transmiterii actelor de urmărire penală.

A precizat că Ghidul privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media a suferit modificări prin Hotărârea Plenului CSM nr. 197 din 17 septembrie 2019, așa încât atât Biroul de Presă al DNA, cât și PÎCCJ, au adaptat în prezent standardele de redactare a comunicatelor de presa, ca atare, în prezent, comunicatele de presă sunt anonimizzate, cu excepția persoanelor în privința cărora faptele pentru care sunt urmărite penal afectează capacitatea de exercitare a funcției publice.

S-a susținut că instanța de apel trebuia să aibă în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și practica constantă a instanței de contencios european referitoare a libertatea de exprimare și, implicit, la dreptul opiniei publice la informare și că DNA nu se află în ipostaza încălcării art. 17 din Convenție, fiind exclusă săvârșirea unui abuz de drept în circumstanțele respectării legislației naționale și europene referitoare la comunicarea informațiilor de interes public și respectarea prezumției de nevinovăție.

Totodată, instituția recurentă s-a înscris în limitele impuse de Principiul 6 din Recomandarea 13/2003 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei către Statele Membre, privind furnizarea de informații prin intermediul presei în legătură cu procedurile penale, comunicând date succinte cu privire la solicitările venite din parte instituțiilor de presă.

Referitor la incidența Directivei nr. 343/2016 a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene, aceasta a fost adoptată ulterior, la data de 9 martie 2016 și publicată în Jurnalul Uniunii Europene la data de 11 martie 2016, iar în conformitate cu art. 14 al Directivei: „Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 1 aprilie 2018. Statele membre informează imediat Comisia cu privire la acestea”.

Dincolo de faptul că în termen de doi ani de la data intrării în vigoare a Directivei, toate statele membre trebuie să implementeze aceste măsuri la nivel național și să le recunoască valoarea și semnificația în cadrul sistemului procesual-penal, iar în speța de față, nu numai că termenul limită pentru implementare nu a expirat, dar directiva nici măcar nu era în vigoare la data reținerii reclamantului.

În conformitate cu art. 249 Cod procedură civilă, reclamantul nu a făcut dovada că Direcția Națională Anticorupție i-ar fi încălcat drepturile, iar Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că, potrivit regulilor probațiunii, instituite prin art. 1169 Cod civil (art. 249 NCPC), sarcina probei incumbă celui care afirmă ceva, iar nu celui care neagă.

Instanța de apel a reținut ca prin comunicatele de presă s-ar fi comis o faptă ilicită deoarece s-a adus atingere prezumției de nevinovăție de care beneficiază reclamantul, fapta ilicită constând în modalitatea de exprimare folosită în cele două comunicate, care au transmis publicului ideea certitudinii săvârșirii infracțiunilor de care este acuzat, fără a lăsa loc vreunui dubiu, prin folosirea unor timpi verbali, în ciuda mențiunii din finalul ambelor comunicate referitoare la neîncălcarea prezumției legale instituite de Codul de procedură penală.

A apreciat că pentru a da o calificare corectă cererii de chemare în judecată se impunea stabilirea pârghiilor de cercetare juridică prin detalierea dispozițiilor referitoare la răspunderea civilă delictuală.

Or, cercetarea instanței are la bază doar expunerea textelor de lege care asigură protejarea prezumției de nevinovăție, fără să facă nicio referire la calitatea de autoritate publică a pârâtei, Direcția Națională Anticorupție care are obligația funcțională și de statut conferită de lege să asigure informarea opiniei publice asupra procedurilor penale în cauze de interes.

În plus, prin cele două comunicate de presă, Direcția Națională Anticorupție doar a informat publicul cu privire la faptul că reclamantul făcea obiectul unei anchete penale, ceea ce corespundea realității la acel moment.

Față de acest aspect trebuie reținut și că, odată cu trimiterea în judecată menționată în cel de-al doilea comunicat, s-au prezentat date despre procesul

penal derulat împotriva reclamantului care fusese trimis în judecată, iar procedura devenise publică.

În aceste circumstanțe, sub aspectul menționat mai sus, condițiile necesare pentru antrenarea răspunderii civile delictuale, nu sunt întrunite cumulativ, contrar considerentelor instanței de apel.

În cazul de față, acțiunile întreprinse de DNA sunt perfect legale, circumscriindu-se normelor de procedură penală, nefiind dovedită nicio altă împrejurare de natura să înfrângă caracterul licit al acestora, instanțele de judecată pronunțându-se cu privire la măsurile preventive privative de libertate la momentul sesizării acestora.

- S-a susținut și că în speță, răspunderea pârâtei nu poate fi angajată sub aspectul laturii subiective, pentru fapta de încătușarea nelegală, întrucât aceasta nu a fost dispusă ori săvârșită de angajați ai pârâtei, neexistând niciun act normativ în care să se reglementeze că o atare măsură a încătușării poate fi dispusă de procuror.

- De asemenea, a arătat recurenta că nu poate fi reținută în sarcina acesteia comiterea cu vinovăție a vreunei fapte cauzatoare de prejudicii „întrucât acțiunile întreprinse, respectiv emiterea mandatului de aducere, a ordonanței de reținere sunt perfect legale circumscriindu-se normelor de procedură penală” și că există, „conform doctrinei în materia obligațiilor, cauze care înlătură caracterul ilicit al fetei, printre care și îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege”.

S-a susținut că nici existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu nu este probată, atât timp cât încătușarea reclamantului nu a fost dispusă ori săvârșită de angajați ai pârâtei, iar la dosar nu există nicio dovadă care să probeze această împrejurare.

A arătat, concluzionând, că, în speță, contrar celor reținute de instanța de apel, nu sunt îndeplinite condițiile angajării răspunderii civile delictuale în ce privește Direcția Națională Anticorupție cu privire la divulgarea/scurgerea, fără drept, a unor interceptări și date personale din dosarul de urmărire penală și prin comunicatele de presă.

## **5. Apărări formulate în cauză**

Urmare a comunicării recursurilor, recurentul-reclamant a depus întâmpinare la recursul pârâtei, prin care a solicitat respingerea acestuia, ca nefondat.

A considerat criticile recurentei-pârâte neîntemeiate, având în vedere că instanța de apel a stabilit corect existența răspunderii civile delictuale a pârâtei atât pentru divulgarea fără drept a unor interceptări și informații din cadrul

dosarului penal, dezvăluirea domiciliului și a adresei proprietăților sale, cât și pentru emiterea de comunicate de presă care au încălcat prezumția de nevinovăție.

Intimatul-pârât Statul Român, prin Ministerul Finanțelor a depus la dosar note scrise prin care a solicitat respingerea, ca nefondat, a recursului declarat de reclamant.

## **II. Soluția și considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție**

Analizând criticile deduse judecății, prin intermediul celor două recursuri, Înalta Curte constată caracterul nefondat al acestora potrivit considerentelor ce se vor arăta în continuare.

### **1. Recursul reclamantului ROȘU ROBERT MIHĂIȚĂ**

- Susținerea recurentului-reclamant conform căreia instanța de apel „ar fi refuzat” aplicarea prevederilor legale care stabilesc răspunderea D.N.A. pentru „fapta de încătușare abuzivă”, este una lipsită de fundament.

În primul rând, critica referitoare la „refuzul aplicării unei dispoziții legale” (reiterată, de altfel, în aceiași termeni de mai multe ori în conținutul memoriului de recurs) se circumscrie unei sintagme impropriei, lipsite de acuratețe juridică, având în vedere că demersul urmărit în cadrul unei căi de atac este acela al supunerii hotărârii unui control de legalitate, iar nu al substituirii părții în atribuțiile jurisdicționale ale instanței care are prerogativa constituțională a spunerii dreptului (iuris dictio), fără ca aceasta să însemne, în situația în care pretențiile părții nu sunt primite, așa cum au fost formulate, un „refuz” de aplicare a legii, ci doar o modalitate de îndeplinire a funcției jurisdicționale a instanței în activitatea acesteia de aplicare a normei circumstanțelor de fapt așa cum au fost relevate de probele administrate.

În același timp, fondul criticii conform căreia instanța nu s-ar fi raportat, atunci când a reținut lipsa faptei ilicite a D.N.A. în realizarea operațiunii de încătușare a reclamantului, la dispozițiile art. 19 alin. 3 din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea jandarmeriei, precum și la cele ale art. 300 C.pr.pen., este eronat și fără corespondent în considerentele deciziei atacate.

În realitate, instanța de apel analizează prevederile legale menționate, demonstrând însă, de ce nu sunt incidente în cauză astfel încât să poată fi reținută fapta ilicită a pârâtei aptă să angajeze răspunderea civilă delictuală a acesteia.

În acest sens, s-a reținut că măsura încătușării a fost luată după emiterea ordonanței de reținere de către procuror, în vederea transportului spre și dinspre locul de reținere și arestare preventivă și că aceasta reprezintă o

măsură administrativă, a cărei executare este dată prin lege Ministerului Administrației și Internelor.

Instanța de apel a identificat în mod corect sediul materiei privind aducerea la îndeplinire a unei astfel de măsuri ca fiind reprezentat de dispozițiile art. 10 alin. 1 coroborate cu cele ale art. 16 din Legea nr. 254/2013 referitoare la centrele de reținere și arestare preventivă – care se află în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, se înființează prin ordin al ministrului de interne, măsurile referitoare la organizarea, funcționarea acestora, inclusiv folosirea cătușelor sau a altor mijloace de imobilizare stabilindu-se prin regulamentul prevăzut de lege (art. 15 alin. 3).

De asemenea, instanța de apel a făcut distincția necesară între măsurile administrative privind siguranța deținerii reglementate prin Legea nr. 254/2013 a executării pedepselor și măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal – supuse controlului de legalitate al judecătorului de supraveghere a privării de libertate – și măsurile/actele efectuate în cadrul activității de urmărire penală sub supravegherea procurorului de către lucrătorii specializați din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care sunt supuse plângerii în condițiile art. 336 C.pr.pen.

Cum în speță se reclamă aplicarea nelegală a unei măsuri administrative din cele prevăzute la art. 16 din Legea nr. 254/2013, în mod corect s-a concluzionat că nu era vorba de acte de urmărire penală care să facă obiectul supravegherii procurorului în sensul art. 300 C.pr.pen. pentru ca mai departe să poată fi atrasă, pentru neîndeplinirea corespunzătoare a atribuției, răspunderea intimatei-pârâte pentru încătușare, ca măsură pretins disproporționată și excesivă.

În privința dispozițiilor art. 19 alin. 3 din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române (conform cărora această instituție „răspunde solicitării magistratului de a participa, împreună cu acesta, la efectuarea unor acte procedurale”), instanța de apel a reținut, de asemenea, corect că ele nu sunt incidente în cauză față de fundamentul pretenției în despăgubiri care a vizat, sub acest aspect, încătușarea ca măsură excesivă (iar nu punerea în aplicare a mandatului de aducere în vederea audierii, potrivit art. 266 C.pr.pen., pentru a se pune problema îndeplinirii defectuoase a unui act de procedură de către organele jandarmeriei).

De asemenea, este lipsită de temei critica recurentului conform căreia instanța de apel ar fi realizat o interpretare și aplicare eronată la speță a dispozițiilor art. 16 alin. ultim din Legea nr. 253/2014, atunci când a concluzionat, cu referire la acest text, că singura ipoteză în care organul judiciar (de urmărire penală sau instanța de judecată) apreciază asupra aplicării, menținerii sau

îndepărtării mijloacelor de imobilizare este pe durata prezenței deținuților în fața acestora.

Astfel, susținerea recurentului în sensul că textul menționat ar fi aplicabil doar în ipoteza în care un condamnat definitiv „se prezintă în fața unui magistrat, de exemplu, într-o cale extraordinară de atac” întrucât textul art. 16 este inclus în Titlul II al Legii nr. 254/2013 – Executarea pedepselor privative de libertate, este una bazată pe o interpretare eronată a legii, cu ignorarea regulilor interpretării sistematice a dispozițiilor dintr-un act normativ.

În acest sens, se constată că Titlul IV, Cap.I. – Executarea măsurilor preventive privative de libertate în centrele de rețineră și arestare preventivă trimite, prin dispozițiile art. 110 alin. 1, la prevederile Titlului II, care se aplică în mod corespunzător (așadar, inclusiv cu privire la art. 16 alin. 6 și la modalitatea în care organele judiciare pot aprecia cu privire la mijloacele de imobilizare a celor reținuți/arestați pe durata prezenței acestora în fața respectivelor organe).

De aceea, interpretarea în sens contrar a recurentului este una eronată întrucât, *pe de o parte*, ignoră interpretarea sistematică a textelor de lege, *pe de altă parte*, dar tot ca urmare a nesocotirii regulilor de interpretare logico-juridică, restrânge ipoteza textului, considerând că norma este aplicabilă doar situației condamnaților.

Ca atare, câtă vreme s-a constatat, potrivit textelor de lege menționate anterior, că intimatului-pârâte nu-i incumbă obligații legale în legătură cu dispunerea sau luarea măsurii de imobilizare prin încătușare, faptul că aceasta s-a realizat la sediul instituției de către lucrători ai Ministerului Afacerilor Interne nu este de natură să atragă existența vreunei fapte ilicite în sarcina acesteia. Pentru existența unei fapte ilicite este necesar să se constate o încălcare a normelor dreptului obiectiv (o nesocotire a regulilor de conduită impuse de lege, în sensul art. 1.349 C. civ.) prin care să se aducă atingere dreptului subiectiv al persoanelor.

Or, atât timp cât în sarcina pârâtei nu s-a putut reține existența unei obligații legale pe care să o fi nesocotit / încălcat, împrejurarea că măsura încătușării a fost luată la sediul acesteia, după comunicarea ordonanței de rețineră, nu este aptă, prin ea însăși, să impună, așa cum susține recurentul, concluzia unei fapte ilicite în sarcina instituției pârâte.

De aceea, este lipsită de substanță critica recurentului referitoare la obligația negativă a statului și a organelor sale – pe care o vede circumscrisă și unor considerente contradictorii, raportat la dezlegarea în sens opus dată pretenției în despăgubiri formulate pentru scurgerea de interceptări în presă – de a se

abține de la orice vătămări aduse particularilor, adică de a-și fi îndeplinit o obligație negativă ce le incumbă.

În realitate, invocarea unei obligații generale negative se poate realiza în măsura în care, în mod particular, îndeplinirea unei obligații nu poate fi circumscrisă, pusă în sarcina anumitor persoane identificabile ori supuse verificării în raportul juridic concret dedus judecății.

Cum recurentul a pretins că instituției intimată îi reveneau obligații în legătură cu dispunerea măsurii imobilizării prin încătușare indicând anumite dispoziții legale, a căror incidență la speță nu s-a verificat, acesta nu poate susține, în același timp, existența unei obligații generale negative în sarcina aceleiași intimată, pentru ca astfel să atragă o răspundere civilă delictuală, câtă vreme competențele legale ale acestei instituții au fost respectate (iar potrivit art. 1.349 alin 1 C. civ., orice persoană are obligația să respecte regulile de conduită pe care *legea* le impune).

- Tot astfel, susținerea că instanța de apel, respingând pretenția în despăgubiri față de D.N.A. înseamnă că, în realitate, s-ar fi pronunțat asupra excepției lipsei calității procesuale pasive a acesteia pe care nu a pus-o în discuția părților, este lipsită de fundament.

Chestiunea legată de calitatea de parte în raportul juridic dedus judecății, respectiv în ce măsură a săvârșit o faptă ilicită care să-i angajeze răspunderea, este una care vizează fondul pretențiilor și nu doar un aspect de legitimare și justificare a cadrului procesual, așa încât analiza instanței privind asemenea elemente, legate de conținutul raportului juridic, nu presupunea o dezbatere în prealabil a problemei calității procesuale.

- Critica referitoare la neacordarea despăgubirilor pentru pretinsa faptă ilicită, a lipirii nelegale de libertate are, de asemenea, caracter nefondat, atât în susținerea referitoare la nemotivarea soluției, cât și în cea privitoare la lipsa de temei legal a acesteia.

Astfel, în mod eronat pretinde recurentul că în intervalul cuprins între orele 11:00 din data de 9.12.2015 până la ora 4:00, în data de 10.12.2015, acesta ar fi fost reținut exclusiv în baza mandatului de aducere, fiind lipsit de libertate timp de 17 ore, în loc de 8 ore, cât este durata maximă legală a mandatului de aducere.

Pe acest aspect, instanța de apel a reținut în mod corect că în intervalul de timp menționat, reclamantul s-a aflat în derularea mai multor proceduri judiciare care, deși i-au limitat libertatea de mișcare, au avut justificare și temei legal fără să poată fi asimilate unei lipiri ilegale de libertate.

Astfel, în intervalul cuprins între 7:05 – 18:50, în data de 9.12.2015, s-a desfășurat percheziția domiciliară la sediul profesional al cabinetului de avocatură.

Dat fiind scopul dispunerii unei asemenea măsuri (acela al descoperirii și strângerii de probe cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, la conservarea urmelor săvârșirii infracțiunii, potrivit art. 157 C.pr.pen.), este firesc ca efectuarea acesteia să se realizeze în prezența persoanei vizate de respectiva măsură, inclusiv ca o garanție a desfășurării acesteia în condiții de legalitate, fără încălcarea drepturilor persoanei percheziționate. Este motivul pentru care persoanei percheziționate i se și permite să fie asistată sau reprezentată de o persoană de încredere (art. 159 alin. 10 C.pr.pen.), putând totodată constata dacă organul judiciar se limitează, în efectuarea percheziției, la ridicarea numai a obiectelor și înscrisurilor care au legătură cu fapta pentru care se efectuează urmărirea penală (art. 159 alin. 13 C.pr.pen.), eventualele obiecțiuni vizând desfășurarea percheziției putând fi consemnate în procesul-verbal de percheziție (conform art. 161 alin. 3 C.pr.pen.).

Or, tocmai în considerarea rațiunii și scopului percheziției domiciliare, legiuitorul a stabilit, prin dispozițiile art. 159 alin. 4 C.pr.pen., posibilitatea pentru organele judiciare de a restricționa libertatea de mișcare a persoanelor prezente sau accesul altor persoane în locul unde se efectuează percheziția, pe durata efectuării acesteia”.

Ca atare, intervalul de timp în care s-a desfășurat percheziția nu poate fi asimilat unuia al lipirii ilegale de libertate câtă, vreme el corespunde unei proceduri legale având o justificare dată deopotrivă de necesitatea strângerii de probe în condiții de siguranță, dar și de respectarea interesului legitim al persoanei vizate de a participa la efectuarea acestui act, ca o garanție a drepturilor acesteia

Totodată, durata percheziției nu se suprapune și nu este în legătură cu efectele mandatului de aducere pentru a se putea susține, adăugându-se la durata mandatului, că acesta a depășit intervalul de 8 ore prevăzut de art. 265 alin. 12 C.pr.pen., în care persoana poate rămâne la dispoziția organului judiciar, atunci când se află sub puterea unui astfel de mandat.

Or, instanța de apel a făcut această distincție între cele două acte procedurale – percheziția domiciliară și mandatul de aducere – cu reglementările lor distincte și modalitatea în care au fost aduse la îndeplinire, în concret, așa cum a rezultat din situația de fapt, necontestată, a speței.

S-a reținut, în acest sens, că după încheierea percheziției domiciliare, în intervalul 20:30-23:30, reclamantul a fost transportat pe ruta București – Brașov, în vederea executării mandatului de aducere, conform art. 266

C.pr.pen. și că, deși a avut în această modalitate o restricționare a libertății de mișcare (reclamantul fiind sub controlul autorităților pe durata deplasării), nu înseamnă că a fost depășită durata maximă de 8 ore prevăzută de art. 265 alin. 1 C.pr.pen. Aceasta întrucât, în continuare, audierea reclamantului a avut loc între orele 1:00-3:45, în data de 10.12.2015, ordonanța de reținere fiindu-i prezentată la orele 4:30.

Așadar, sub efectul mandatului de aducere reclamantul s-a aflat începând cu ora 20:30 a zilei de 9.12.2015 (când a început deplasarea spre organul de urmărire penală) până la 4:30 a zilei de 10.12.2015, când s-a emis ordonanța de reținere, deci în limitele prevăzute de textul menționat al art. 265 alin. 12 C.pr.pen.

Suprapunând cele două proceduri judiciare, legate de executarea percheziției și a mandatului de aducere, recurentul trage o concluzie greșită în legătură cu lipsa de temei legal a limitării libertății sale, plasând-o în mod nejustificat și contrar datelor speței pe tărâmul depășirii celor 8 ore în care își puteau produce efectele mandatul de aducere.

De aceea, este corectă statuarea instanței de apel în sensul că nu a existat o faptă ilicită, de lipsire de libertate sau restricționare a libertății reclamantului, câtă vreme acesta s-a aflat în desfășurarea unor proceduri judiciare penale, a căror reglementare legală a fost respectată, asigurându-se în felul acesta justificarea măsurilor (deopotrivă sub aspectul duratei, efectelor și modalității de punere în aplicare).

Soluția este corectă și din perspectiva exigențelor art. 5 din C.E.D.O. care, protejând individul împotriva arbitrariului autorităților statale, stabilește în același timp (prin dispozițiile art. 1 lit.a-f) că privarea de libertate poate fi făcută cu respectarea normelor de fond și de procedură prevăzute de legislația națională, ceea ce în speță s-a realizat.

Referirea la jurisprudența C.E.D.O. (cu indicarea cauzelor Popoviciu, Abramiuc, D.Popescu, Micu Creangă sau Valerian Dragomir, c. României) nu i susține recurentului critica de nelegalitate, întrucât în hotărârile respective instanța europeană a sancționat încălcări decurgând din privarea nelegală de libertate raportat la circumstanțe factuale diferite (nerespectarea normelor de procedură în adoptarea măsurilor; rămânerea sub controlul autorității, fără un temei legal, timp de mai multe ore, în vederea audierii de către procuror; nemotivarea mandatului de aducere; dispunerea măsurii arestării de către procuror cu o întârziere de 13 ore de la momentul sosirii reclamantului la sediul D.N.A., deși exista o suspiciune suficient de întemeiată pentru ca măsura să poată fi luată de îndată în scopul cercetării).

- Are caracter nefondat, de asemenea, critica recurentului referitoare la greșita neacordare a despăgubirilor pentru declarațiile publice făcute de conducătorul instituției pârâte (D.N.A.), prin care ar fi fost încălcate prezumția de nevinovăție și dreptul la demnitate, reputație al reclamantului, fiind lipsite de fundament deopotrivă susținerea unei necercetări a fondului raportului juridic sub acest aspect, cât și cea privitoare la caracterul străin al motivării.

Astfel, contrar susținerii recurentului, instanța de apel nu a omite (sau refuză) să cerceteze fondul pretențiilor, atunci când constatând că s-a solicitat angajarea răspunderii civile pentru declarații, în cadrul unui interviu televizat, ale șefului instituției D.N.A., în probațiune s-au depus, în legătură cu conținutul acestor declarații, articole din presa scrisă.

În acest context s-a apreciat corect că, atâta vreme cât s-a pretins săvârșirea unei fapte ilicite prin declarații televizate, dovada conținutului acestora se poate realiza prin depunerea înregistrării respectivei emisiuni de televiziune, în urma unei cereri adresate postului TV, iar nu, așa cum s-a procedat, prin articole din presa scrisă – care puteau reflecta mai mult sau mai puțin fidel mesajele transmise, cu consecința angajării răspunderii, în situația deformării ori deturnării sensului declarațiilor, în sarcina autorilor unor astfel de articole.

Contrar susținerii recurentului, instanța de apel nu a realizat în felul acesta o ierarhie a puterii doveditoare a probelor, cu încălcarea dispozițiilor art. 250 C.pr.civ., ci a constatat, raportat la obiectul probațiunii, că o astfel de dovadă, care să asigure certitudinea conținutului declarațiilor orale făcute în cadrul unei emisiuni televizate, era cea a unui mijloc material de probă (C.D.-ul cu înregistrarea emisiunii), iar nu a înscrisurilor, respectiv articolele de presă, care puteau reflecta în manieră proprie jurnalistică, și nu în mod obligatoriu fidel, declarațiile televizate.

Or, potrivit art. 52 din Decizia nr. 220/2011 a Consiliului Național al Audiovizualului privind Codul de reglementare a conținutului audiovizualului, persoana care se consideră lezată de prezentarea în cadrul unui program audiovizual a unor fapte neadevărate sau informații eronate poate cere radiodifuzorului revizionarea / reaudierea programului în cauză, iar acesta are obligația de a asigura accesul la revizionarea, fie direct, la sediul său, fie indirect, prin înmânarea unei copii video sau audio, după caz.

Cum ceea ce a reclamat recurentul a fost încălcarea dreptului la onoare și demnitate prin declarații făcute în cadrul unui astfel de program audiovizual, iar nu ca urmare a prezentării acestora în presa scrisă, înseamnă că dovada se putea realiza în condițiile descrise anterior ale art. 52 din Decizia nr. 220/2011 a C.N.A.

Acesta este sensul considerentelor deciziei din apel care constată nedovedirea pretențiilor prin nedepunerea unui C.D. cu înregistrarea emisiunii (contrar dispozițiilor art. 249 C.pr.civ.: „cel care face o susținere în cursul procesului trebuie să o dovedească”), iar nu acela, cum eronat se susține, al instituirii unei ierarhii a mijloacelor de probă.

De aceea, trimiterea pe care o face în continuare recurentul la art. 13 C.E.DO. referitoare la accesul efectiv la instanță și la Cauza Stelian Roșca împotriva României este inadecvată, întrucât reclamantului nu i s-a negat un astfel de acces și nici nu a avut loc o abordare formalistă a cererii acestuia, prin nerecunoașterea valorii probatorii a articolelor de presă, câtă vreme instanța a explicat de ce mijloacele de probă de care s-a prevalat nu erau unele apte să-i demonstreze pretenția, raportat la fundamentul acesteia și la obiectul probațiunii.

- Este fără temei și critica recurentului-reclamant referitoare la stabilirea lipsei calității procesuale pasive a Statului Român.

Astfel, potrivit cererii de chemare în judecată ce a învestit instanța (cu precizările formulate la data de 22.06.2017), reclamantul a solicitat acordarea de despăgubiri morale pentru săvârșirea, cu vinovăție, a unor fapte ilicite de către pârâta Direcția Națională Anticorupție (enumerare ca atare în petitul acțiunii).

Fundamentul acțiunii, așa cum rezultă din temeiul juridic și din motivele de fapt ale acesteia, este dat de o răspundere civilă subiectivă, bazată pe ideea de vinovăție a instituției pârâte și, respectiv, a conducătorului acesteia, în legătură cu modalitatea de întocmire a unor acte procedurale pe parcursul urmăririi penale, a redactării și difuzării unor comunicate de presă, divulgării unor interceptări și informații din cadrul dosarului penal, cu consecințe pe planul afectării prezumției de nevinovăție a reclamantului, a dreptului acestuia la onoare, demnitate și reputație.

Astfel fiind, în mod corect a reținut instanța de apel că, față de împrejurarea că instituția pârâtă chemată în judecată este persoana juridică ce participă la raporturi juridice în nume propriu, ca titulară de drepturi și obligații, ea răspunde în mod direct pentru actele sau faptele săvârșite.

În acest context, răspunderea statului, atras în proces în calitate de pârât, nu poate fi decât una subsidiară în sensul dispozițiilor art. 224 C.civ., adică pentru ipoteza în care organele autorității și instituțiile publice care sunt persoane juridice nu răspund pentru obligațiile statului (ceea ce nu este cazul instituției D.N.A.).

Așa cum rezultă din cadrul normativ care reglementează și asigură funcționarea Direcției Naționale Anticorupție (OUG nr. 43/2002, astfel cum a

fost modificată prin OUG nr. 63/2013, art. 80-81 din Legea nr. 304/2004), aceasta este o structură cu personalitate juridică în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, este independentă în raport cu instanțele și cu parchetele de pe lângă acestea, precum și în relațiile cu celelalte autorități publice, exercitându-și atribuțiile în temeiul legii și pentru asigurarea respectării acesteia

Susținerea că prin dispozițiile art. 221 C.civ. se instituie o răspundere directă, nemijlocită în sarcina Statului român pentru consecințele păgubitoare produse prin activitatea organelor judiciare este una eronată întrucât, în realitate, textul reglementează o altă ipoteză, aceea a angajării răspunderii persoanelor juridice de drept public pentru faptele licite sau ilicite ale organelor lor, în aceleași condiții ca persoanele juridice de drept privat.

Răspunderea obiectivă a statului, independentă așadar de orice culpa, funcționează în legătură cu activitatea organelor judiciare se activează pentru prejudicii cauzate prin erori judiciare (art. 52 alin. 3 Constituție), pe ideea de garanție în îndeplinirea serviciului public al justiției.

De aceea, instanța de apel a constatat corect, față de fundamentul juridic al pretențiilor reclamantului (care a exclus în mod expres eroarea judiciară), că nu poate fi activată o răspundere obiectivă a statului pentru faptele ilicite ale instituției pârâte, sub motiv că „ar exista o omisiune în a asigura toate garanțiile pentru ca actul de justiție să fie realizat cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei”.

Aceasta întrucât pe de o parte, instituția pârâtă, ca persoană juridică de drept public, răspunde în mod direct pentru faptele sale ilicite, iar pe de altă parte, întrucât nu este identificată o omisiune de reglementare din partea statului în legătură cu garanțiile care trebuie atașate actului de justiție în materie penală. Faptele ilicite pretinse de reclamant nu sunt în legătură cu inexistența unor astfel de garanții, ci în mod particular, punctual vizează anumite activități ale instituției pârâte care ar fi nesocotit, prin modalitatea de aplicare a normelor, drepturi subiective ale reclamantului.

Trimiterea la jurisprudența identificată de recurent în cuprinsul memoriului de recurs (două decizii ale instanței supreme, o decizie a unei curți de apel) în legătură cu existența unei răspunderi obiective a statului nu este aptă să-i susțină acestuia critica de nelegalitate, întrucât respectivele hotărâri statuează asupra unui asemenea tip de răspundere în materia erorilor judiciare și, respectiv, în legătură cu executarea hotărârilor judecătorești, în calitate de garant al forței publice (deci alte ipoteze decât cele care fac obiectul prezentului litigiu).

Pentru toate considerentele arătate, este corectă aprecierea instanței de apel conform căreia calitatea procesuală a statului nu poate fi justificată într-o acțiune civilă de drept comun, care exclude ideea de garanție, fundamentându-se, dimpotrivă, pe vinovăția instituției pârâte în derularea procedurilor judiciare și deci pe caracterul subiectiv, pe vinovăția persoanei căreia i se opun drepturile fundamentale ale reclamantului și pretinsa atingere adusă acestora.

- Criticile formulate în privința *daunelor morale* acordate de instanța de apel, care vizează, în esență, cuantificarea acestora, au caracter nefondat atât sub aspectul pretins al lipsei unei motivări, cât și al motivării contradictorii, respectiv al lipsei de temei legal al soluției care „a redus drastic despăgubirile pretinse, la câteva sutimi din sumele solicitate”.

Astfel, susținerea unei nemotivări a soluției asupra reducerii despăgubirilor (de la suma de 1.000.000 lei, cât s-a solicitat, la cea de 25.000 lei) este una fără corespondent raportat la considerentele deciziei atacate care identifică scopul acestei instituții, a daunelor morale, ca fiind acela de asigurare a unei satisfacții morale, pentru suferințe de același ordin, iar nu a unei satisfacții patrimoniale, cu doza de aproximare, de apreciere a instanței, în absența unui sistem legal care să repare pe deplin astfel de daune constând în lezarea demnității, onoarei.

De asemenea, s-a făcut referire la principiile degajate din jurisprudența instanței europene în materia daunelor morale, referitoare la statuarea în echitate și la păstrarea raportului rezonabil de proporționalitate între despăgubiri și dauna suferită, așa încât, fără a fi o sursă de îmbogățire pentru victimă, sumele acordate să aibă ca scop acela de a ușura suferințele provocate.

În continuare, instanța de apel a făcut aplicarea acestor principii la circumstanțele factuale ale speței, reținând că, în ce privește fapta de divulgare de informații în presă, aceasta a privit o singură conversație telefonică, fără impact major, chiar reclamantul afirmând conținutul banal al informației, iar datele cu caracter personal exhibate din dosarul de urmărire penală au făcut obiectul a două articole de presă prin care se aducea la cunoștința opiniei publice instituirea măsurii asigurătorii a popririi conturilor și a sechestrului asupra bunurilor imobile, identificate atât ca întindere, componență, cât și adresă poștală. S-a apreciat, în cuantificarea prejudiciului, pe de o parte, lipsa unui impact major al divulgării conversației telefonice, dat fiind conținutul neînsemnat al acesteia, iar în cea de-a doua situație, s-a ținut seamă exclusiv de valoarea morală lezată, nefiind administrate probe din care să rezulte gradul de atingere și intensitatea cu care a fost percepută vătămarea suferită sau în ce măsură a fost afectată situația personală sau profesională a reclamantului prin publicarea datelor cu caracter personal

(respectiv, identitatea imobilelor deținute în proprietate, obiect al sechestrului).

Rezultă, potrivit celor expuse anterior, că susținerea unei lipse a motivării este fără niciun fundament, considerentele deciziei atacate conținând argumentele de fapt și de drept ale adoptării unei anumite soluții în privința cuantumului despăgubirilor.

La fel, este fără temei critica recurentului cu privire la caracterul contradictoriu al motivării în legătură cu despăgubirile acordate pentru atingerile aduse reputației și demnității, prin încălcarea prezumției de nevinovăție susținându-se că, pe de o parte, decizia recurată evocă pe larg gravitatea vătămării unor astfel de valori și, pe de altă parte, justifică reducerea daunelor la o zecime din cele solicitate.

Astfel, instanța de apel face referire la gravitatea unei astfel de vătămări, cu luarea în considerare a statutului reclamantului de avocat și a valorilor care în mod normal trebuie să fie asociate exercitării unei astfel de profesii, care presupun îndeplinirea celor mai ridicate standarde de integritate morală, dar, în același timp, subordonează aceste evaluări condiției aprecierii rezonabile, pe o bază echitabilă a prejudiciului real, efectiv (evaluat de reclamant la 250.000 lei și de instanță la suma de 21.000 lei, prin aplicarea criteriilor menționate).

Fără să fie vorba de o motivare contradictorie, considerentele instanței se înscriu, dimpotrivă, pe linia aceluiași principii aplicate și în evaluarea celorlalte despăgubiri vizând atingerea adusă vieții private, ținându-se seama totodată de scopul acordării unor astfel de daune, de a da satisfacție, într-o exprimare patrimonială, unor prejudicii nepatrimoniale.

De asemenea, este nefondată susținerea lipsei de temei legal a soluției întrucât ar fi fost nesocotite dispozițiile art. 1.385 alin. 1 C.civ. („prejudiciul se repară integral, dacă prin lege nu se prevede altfel”) atunci când daunele morale acordate au fost limitate la câteva sutimi din cele solicitate.

Recurentul-reclamant nu se poate prevala de incidența dispoziției legale menționate și a principiului reparării integrale a prejudiciului în materia daunelor morale.

Astfel cum s-a arătat, prejudiciul moral presupune afectarea unor drepturi ale personalității umane, având un conținut neeconomic, dată fiind natura valorilor cărora li se aduce atingere și, ca atare, în asigurarea reparației pentru astfel de daune nu se poate opera cu criterii vizând o repunere în situația anterioară și deci, o reparație integrală (*damnum emergens* și *lucrum cessans*).

Reperetele jurisprudențiale – în absența unui sistem legal de comensurare a despăgubirilor morale – avute în vedere în asemenea situații, astfel cum s-au degajat ele și din practica instanței europene, sunt cele care se regăsesc și în decizia recurată, respectiv: aprecierea în echitate, cu păstrarea echilibrului și a proporționalității despăgubirilor cu dauna provocată, în așa fel încât să se asigure o satisfacție părții lezate.

De altfel, recurentul însuși confirmă aprecierea instanței de apel ca fiind una corectă în privința cuantumului despăgubirilor morale pentru atingerea adusă art. 8 din C.E.D.O. și onoarei, reputației acestuia atunci când, în conținutul memoriului de recurs, face trimitere la cauzele Pfeifer împotriva Austriei și I. Cârstea împotriva României, conform cărora au fost sancționate astfel de încălcări prin acordarea sumei de 5.000 eu respectiv, 4.500 euro (adică aproximativ echivalentul sumei de 21.000 lei acordate și prin decizia recurată).

Față de considerentele expuse, toate criticile recurentului-reclamant au fost găsite nefondate, recursul acestuia urmând să fie respins în consecință.

2. Recursul pârâtului Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Î.C.C.J. – Direcția Națională Anticorupție deduce judecății critici care au, de asemenea, caracter nefondat.

- Astfel, susținerea caracterului contradictoriu al considerentelor sub motiv că instanța de apel a reținut încălcarea dispozițiilor art. 285 C.pr.pen. referitoare la caracterul nepublic al procedurii în cursul urmăririi penale, dar în același timp nu a identificat forma exactă prin care informații din dosarul penal s-au scurs în presă, este lipsită de orice fundament.

În condițiile în care în cauză s-a făcut dovada publicării în presă a unor informații conținute de dosarul penal la un moment când acesta se afla în faza urmăririi penale – și deci, în custodia recurente – este evident că în felul acesta au fost încălcate dispozițiile art. 285 alin. 2 C.pr.pen., care impun caracterul nepublic al urmăririi penale, tocmai în considerarea regimului acestei faze a procesului penal – acela al strângerii de probe necesare cu privire la existența infracțiunii, identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul trimiterii în judecată.

Împrejurarea învederată, că instanța nu a identificat „forma exactă prin care aceste informații s-au scurs”, este lipsită de orice relevanță juridică dat fiind faptul că dosarul se afla în custodia instituției recurente care avea obligația procedurală și profesională de a asigura caracterul nepublic al urmăririi penale.

Altfel spus, prevalându-se de propria culpă în nesocotirea obligațiilor ce îi reveneau, recurenta pretinde inexistența unor probe din care să rezulte „fără dubii, pretinsa scurgere sau divulgare de informații”.

În realitate, așa cum corect a reținut instanța de apel, din punct de vedere al probațiunii este suficient că reclamantul a făcut dovada publicării în presă a unor componente ale dosarului penal aflat în custodia pârâtei la un moment când procedura avea caracter nepublic, așa încât acțiunea sau inacțiunea acesteia (care a făcut posibilă încălcarea secretului etapei procedurale respective) să îmbrace forma ilicitului, fiind evident că această specificitate a fazei urmăririi penale, care intră în atributul exclusiv al procurorului și al organului de cercetare penală supravegheat de acesta, a fost încălcată.

În continuare, susținerea pe care o face recurenta, trimitând la considerentele deciziei atacate care ar fi reținut că „nu se poate prezuma absolut că intimatul ar fi furnizat aceste informații presei” este una scoasă din context și în același timp, cu denaturarea argumentelor justificative ale soluției adoptate.

De fapt, raționamentul redat de recurentă a fost al primei instanțe a fondului (care nu a constatat existența caracterului ilicit al faptei sub acest aspect), dar el a fost înlăturat de instanța de apel cea care, schimbând soluția tribunalului, a apreciat în mod corect că îi revenea pârâtei obligația de a lua toate măsurile pentru păstrarea caracterului nepublic al dosarului de urmărire penală și că simpla apărare că nu se face răspunzătoare de trimiterea informațiilor către presă nu este aptă, prin ea însăși, pentru a inversa și deplasa sarcina probei către reclamant, cel care a dovedit faptul pozitiv contrar (al divulgării în presă a unei interceptări telefonice din dosarul aflat în custodia pârâtei la un moment când procedura era nepublică).

Într-o înțelegere la fel de eronată a considerentelor deciziei din apel, recurenta susține că aceasta ar fi reținut faptul că „la nivelul D.N.A. au fost respectate prevederile Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media, aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr. 482 din 1 iunie 2012”.

În realitate, făcând trimitere la conținutul acestui ghid, instanța de apel constată că acesta reglementează felul în care „informațiile furnizate reprezentanților mass-media nu trebuie să periclitizeze bunul mers al activităților judiciare, să afecteze principiul confidențialității sau să ducă la încălcarea altor drepturi, în conformitate cu legile interne, pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte”.

Prin raportare la recomandările Ghidului, s-a reținut că era instituită o modalitate de lucru, aptă să păstreze confidențialitatea și respectarea drepturilor fundamentale, dar că în speță, maniera de transmitere, de divulgare a informațiilor către presă, indiferent că a fost involuntară sau

acceptată ca atare, s-a circumscris unei acțiuni nepermise (în contextul în care răspunderea se angajează și pentru cea mai ușoară culpă, nefiind necesară o vinovăție calificată).

- Tot în mod nefondat pretinde recurența că decizia atacată s-ar sprijini pe considerente contradictorii în justificarea soluției referitoare la producerea unui prejudiciu prin redactarea comunicatelor de presă.

Contrar susținerii recurenței, instanța de apel nu a validat poziția și apărarea acesteia conform căreia modalitatea de întocmire a comunicatelor a corespuns nevoii de informare a opiniei publice, asigurând totodată dezideratul respectării prezumției de nevinovăție prin mențiunea în acest sens inserată în finalul comunicatului, pentru ca apoi să tranșeze în sens contrar, că informarea publicului nu s-a făcut într-o manieră neutră.

Dimpotrivă, instanța de apel, după ce menționează necesitatea ca organele judiciare să asigure, conform Legii nr. 544/2001 și Legii nr. 677/2001, informarea corectă și promptă a mass-mediei, subliniază și imperativul ca această comunicare să nu aducă atingere procesului echitabil și interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces, prezumției de nevinovăție.

În acest context, a constatat că modalitatea de redactare a comunicatelor de presă, descrierea în termeni categorici a faptelor ilicite, cu mențiunea că există date și probe ce le demonstrează existența certă, fără să sugereze așadar doar o suspiciune cu privire la posibile fapte penale a căror evaluare urmează să o facă instanța de judecată, au fost de natură să înfrângă prezumția de nevinovăție incidentă până la data pronunțării unei hotărâri definitive.

Într-adevăr, instanța de apel a evaluat corect că simpla referire din finalul comunicatelor conform căreia este vorba doar de o etapă a procesului, iar finalizarea anchetei penale și trimiterea rechizitorului în instanță spre judecare „*nu poate să înfrângă principiul prezumției de nevinovăției*” este, în contradicție cu conținutul documentelor de presă, una pur formală, nefiind aptă să asigure caracterul obiectiv, neutru al informațiilor transmise.

De aceea, fără a exista, cum se susține, o contradicție înăuntrul considerentelor, concluzia reținută, a încălcării dispozițiilor legale (art. 4 C.pr.pen.), constituționale (art. 23 alin.11), precum și a normei convenționale (art. 6 par. 2 C.E.D.O.) în legătură cu procesul echitabil din perspectiva respectării prezumției de nevinovăție până la momentul intervenirii unei decizii definitive care să statueze asupra vinovăției în săvârșirea unei fapte penale a fost una corectă, sancționată cu recunoașterea dreptului la despăgubiri morale.

- Invocând motivul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 8 C.pr.civ., recurenta-pârâtă a susținut că relația cu presa s-a desfășurat cu respectarea Ghidului elaborat în acest sens și aprobat prin Hotărârea C.S.M. nr. 482/1 iunie 2012, că nu a furnizat nicio stenogramă din dosarul penal și că avocații părților, precum și reprezentanții mass-media pot solicita și obține anumite înscrisuri din dosar.

Astfel cum s-a arătat deja în analiza criticii referitoare la pretinsa contrarietate a considerentelor vizând încălcarea caracterului nepublic al fazei urmăririi penale, recurenta nu se poate prevala de propria culpă în nerespectarea obligațiilor ce îi reveneau cu privire la dosarul pe care îl avea în custodie, ceea ce presupunea inclusiv faptul că niciun înscris din cele aflate în acesta și care se constituia în mijloc de probă în faza urmăririi penale (în speță, interceptarea unei convorbiri telefonice) nu putea fi dat publicității.

Referirile la modalitatea în care au fost făcute publice, prin anonimizare, rechizitoriul, referatul cu propunerea de arestare preventivă nu sunt apte să susțină recurentei vreoa critică de nelegalitate având în vedere că, potrivit deciziei din apel, n-a fost reținută existența vreunei fapte ilicite în legătură cu aceste acte procedurale.

De asemenea, împrejurarea relevantă, că abia în anul 2019 a fost modificat Ghidul privind relația dintre sistemul judiciar și mass-media, prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr. 197/17.09.2019 – în sensul că numele și prenumele persoanei față de care se desfășoară urmărirea penală ori au fost dispuse măsuri în cursul urmăririi penale pot fi comunicate public numai dacă faptele respective afectează capacitatea de exercitare a funcției publice – nu este aptă să-i susțină recurentei nicio critică în legătură cu modalitatea de întocmire a comunicatelor având în vedere că la momentul faptelor reclamate exista un cadru normativ adecvat (la nivel de reglementare superioară, cum s-a arătat, celui al unui ghid conținând cu titlu de recomandare reguli de conduită interinstituțională) pentru protecția dreptului la viață privată și a dreptului la un proces echitabil.

Tot astfel, prevalându-se de exercitarea unui drept la informarea opiniei publice (indicând în acest sens, art.10 C.E.D.O., Principiul 6 din Recomandarea 13/2003 a Comitetului Miniștrilor a Consiliului Europei către Statele Membre), recurenta ignoră faptul că instanța de apel a ținut seama de acest deziderat, al transparenței decizionale la nivelul instituției publice, dar a subliniat în mod corect că o astfel de informare nu se poate face cu încălcarea altor drepturi și valori ocrotite de lege – ceea ce s-a întâmplat în speță, pe de o parte prin maniera de redactare a comunicatelor de presă care, prin termenii utilizați, au încălcat prezumția de nevinovăție și pe de altă

parte, prin furnizarea unor date cu caracter personal, de natură să afecteze dreptul la viața privată.

Așadar, libertatea de exprimare din perspectiva art. 10 C.E.D.O. și dreptul de informare a opiniei publice au, la rândul lor, limite obiective date de necesitatea respectării altor drepturi (în speță, dreptul la un proces echitabil și dreptul la viața privată).

- Susținerea recurenței, conform căreia în speță n-ar fi întrunite cumulativ condițiile răspunderii civile delictuale, contrar aprecierilor instanței de apel, este una care nu respectă exigențele unei critici de nelegalitate, fiind formulată deopotrivă în termeni generali (cu referire la definiția faptei ilicite sau la cauze ale înlăturării caracterului ilicit al faptei) sau cu referire la acțiuni întreprinse de D.N.A. (emiterea mandatului de aducere, a ordonanței de reținere) care n-au făcut obiect al investiției și analizei instanței.

În același fel, recurența face referire la fapta de „încătușare nelegală care nu a fost dispusă sau săvârșită de angajați ai D.N.A.”, ignorând faptul că instanța de apel n-a reținut o astfel de acțiune ilicită în sarcina pârâtei, pentru a avea vreun fundament critica formulată în acești termeni.

Aceeași este situația criticii referitoare la lipsa raportului de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, cu trimitere la încătușarea reclamantului, respectiv a inexistenței unui suport în considerentele deciziei atacate (și deci, a lipsei de obiect a criticii).

În consecință, văzând toate considerentele expuse anterior, criticile pârâtei au fost găsite nefondate, recursul fiind respins ca atare.